

Disertační práce
Mgr. Petera M i k i t u /Petra Mikity

na téma

**AUTORSKÉ PRÁVO V INFORMAČNÍ SPOLEČNOSTI A NA VNITŘNÍM
TRHU EVROPSKÉ UNIE**

P o s u d e k o p o n e n t k y

Formální aspekty. Předložená disertační práce má celkem 220 stran. Kromě vlastního textu obsahuje anotaci, klíčová slova, obsah, seznam použitých zdrojů a seznam zkratk.

Téma. Pro svou disertační práci si disertant vybral téma nové a vysoce aktuální: informace jsou již pár desítek let hlavním obchodním artiklem. Autorovi ale nejde o informace obecně, předmětem svého zájmu učinil toliko informace splňující pojem autorské dílo, a to ještě nikoli jakékoli, ale jen v jisté společensko-právní dimenzi. Každopádně lze disertantovu volbu přivítat, protože předmětné téma si zaslouží nejen hlubokou analýzu, ale i hledání řešení současných problémů a nedostatků i naznačení cest do budoucna. Plně souhlasím s názorem, že právo kulhá za realitou, v rubrikované rovině ale dvojnásob.

Předložená práce je systematicky uspořádána do pěti kapitol, jimž předchází úvod a po nichž následuje závěr. Jednotlivé kapitoly jsou dále (i násobně) členěny, tu a tam by bylo možné uvítat i podrobnější členění). Práce je ale zásadně přehledná.

Přesto text práce není pro čtenáře právě vlídný: autor používá dlouhá, složitá souvětí (zejména poslední, pátá kapitola, obsahuje celou řadu odstavců o jednom souvětí!!!), významově nejednou vybočující z větné vazby. To úzce souvisí s další nesnází. Autor, jako Slovák, ovládá český jazyk ne úplně

dokonale. Naopak. Nejen, že užívá výrazy obecné češtiny (a zjevně si toho není vědom), ale užívá i slovakismy, a co hůř, používá i slovenské výrazy (např. „no“ sic!, namísto výrazu „jako“ používá výraz „coby“, často tak rozkolísá větnou vazbu; „starostlivosť“ není české slovo! - česky „péče“; chybuje v užívání přechodníků /proč je používá, když si není jist?/; atd.). Takto je často potřebné jeho text „překládat“, aby byl srozumitelný. Klade se otázka, proč nepsal práci ve slovenštině, popř. alespoň nevyužil pomoci českého mluvčího.

Systematika práce je však dobrá. (Výhrady lze mít k volbě znění některých rubrik, nejčastěji pro jejich nepřesnost: např. „informační výměna“ stěžejí může být právní skutečností – navzdory chybnému označení kapitoly vykládá ale disertant otázku právních skutečností v zásadě správně, včetně toho, co právní skutečností v rovině informací je).

Metodologie. Disertant sám pod rubrikou „metodologie práce“ píše, že bude předmětnou problematiku analyzovat a následně provede její syntézu a připojí návrhy de lege ferenda. Toto tvrzení není – naštěstí – pravdivé, disertant totiž předkládá čtenáři mnohem víc než analýzu. Jedná se o vsutku plastický pohled na problematiku zejména online hudebních práv v kyberprostoru, zdaleka ne jen EU. Práce nepostrádá pohledy do historie, disertant srovnává kontinentální ochranu se systémem angloamerickým atd. atp. V práci využívá prvky dedukce i indukce. Přistupuje kriticky k některým počínům českého zákonodárce atd.

Přehled obsahu disertační práce.

V první kapitole na asi 15 stranách předkládá autor vstupní informace. Namnoze tady prezentuje obecně známá tvrzení, která s předmětem práce nemají mnoho společného. Navíc se pohybuje v rovině ústavněprávní, a převážně také v rovině teorie práva, nesestoupí o úroveň níž, totiž na rovinu civilněprávní. (Poznamenávám, že nelze stavět vedle sebe morálku a náboženství, zejména pokud o obou má platit tvrzení, že vykazují malou míru stability – str. 13).

Ve druhé kapitole se disertant snaží vstoupit do pojmové výstavby civilního práva a jeho právní teorie, což mu má umožnit navázat zejména protiprávní

zásahy do autorských práv a jejich následnou ochranu právě prostředky poskytnutými dnes ustanoveními platného občanského zákoníku. (Tady se autor dopouští několika chyb, snad způsobených subjektivně vnímanou nevýznamností tohoto tématu – např. objektivně platné právo autorské není a nemůže být speciální kategorií vlastnického práva; „stojící vedle zákona“ vyjadřujeme výrazem „*praeter legem*“ aj.).

V třetí kapitole se disertant věnuje jednotlivým otázkám odpovědnosti poskytovatelů informačních služeb. Jedná se o velmi zajímavou kapitolu, jejíž obsah je poněkud devalvován některými chybami, jak formálními, tak obsahovými, vesměs jen marginálního významu (nelze vedle sebe řadit jednostranné, smluvní a protiprávní jednání, „protiprávní stavy“ jako dobové pochybení již byly škrtnuty ze seznamu právních skutečností, něm. výraz *Störerhaftung* lze stěží rozumět jako „věcnou negatorní ochranu“, aj.; disertant chybí v označování kodexů, aniž zavedl vhodnou legislativní zkratku, používá různá označení, nikoli správná; některé výrazy, zdá se, napovídají, že text je převzat z cizojazyčného originálu (str. 70 shora), což je ale vzhledem k obsahu textu vyloučeno, a způsobuje to nejspíš fakt, že disertant čte mnohem víc v angličtině než v češtině, atd.).

Čtvrtá kapitola se zabývá autorskými právy v kyberprostoru, jejich výkonem a jejich právní ochranou, a to ve všech možných právních rovinách.

Konečně pátá kapitola je věnována především jednak právním proměnám souvisejícím se zavedením jednotného digitálního trhu, jednak poslední velké novele autorského zákona, reformující kolektivní správu majetkového aspektu autorských práv. Disertant tady fundovaně kritizuje legislativní práci na implementaci evropské směrnice a ukazuje na možnosti lepší cesty (úvahy *de lege ferenda*).

Také obsahem závěru práce jsou návrhy na změny, k nimž by mohlo a mělo dojít, aby ochrana autorských práv v digitální společnosti odpovídala odůvodněným zájmům jak autorů, tak uživatelů autorských děl.

Prameny. Předložený „seznam použitých zdrojů“ obsahuje především na osm desítek položek literatury, z nichž snad dvě třetiny jsou práce cizojazyčné. Již to svědčí o tom, jakou péčí disertant musel připravě svého textu věnovat (srov.

také dále). Takto není dobré, že disertant seznam výstupů nijak neutřídil, takže důvodová zpráva je zařazena vedle zásadních autorských děl, jindy není dílo citováno přesně (Emil Svoboda). Kladně hodnotím autorovu práci s judikaturou (seznam obsahuje dlouhou řadu rozhodnutí).

Poznámkový aparát je nadstandardně bohatý, vedený lege artis, byť s jistou výhradou: jako poznámka pod čarou je uváděno něco, co má být v textu v závorce za větou, totiž odkazy na zákonná ustanovení.

Další poznámky.

Předloženou práci pokládám za komplexní vhled do rubrikované tematiky, který, jsa publikován, obohatí českého čtenáře velmi přínosným způsobem. Navíc lze vyslovit, bohužel nikoli důvodné očekávání, že disertantovy návrhy možných přístupů (řešení) budou vyslyšeny.

Závěrečné hodnocení. Disertant předložil rozsáhlou teoretickou studii (s využitím také praktických poznatků a s praktickými dopady) svědčící o jeho velmi dobrých znalostech předmětné problematiky. Autor rozhodně nepředložil práci popisnou, ani práci komentářového typu, ani suše plochou, jeho práce je velmi dobrým vhledem do tematiky ochrany autorského práva v informační společnosti, doplněným vlastními názory, hodnocením a úvahami de lege ferenda. Přesto, že jsem výše připomněla některé nedostatky, pochybení a nepřesnosti, považuji předloženou práci za vysoce kvalitní vědecko-teoretické dílo, a to nejen s ohledem na dokonalé teoretické zvládnutí rozhodujících aspektů rubrikované problematiky.

Vzhledem k výše uvedenému

předloženou disertační práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.

V Praze, 2018-08-08

doc. JUDr. Michaela Hendrychová, CSc.
oponentka disertační práce